

26-9
7.a
4C
B92
Prof. D. V. BUBRIH i A. A. BELJAKOV

METODICESKOIT NEVVONNAT

3—4 KLASSAN GRAMATIikkaH
ALGU ŠKOLALLA VAROIN

Hinda 5 kop.

GOSUDARSTVENNOI
UCEBNO-PEDAGOGICESKOI IZDATELJSTVA
MOSKU ★ 1934

NLRK

00240266

✓

Мельниковской
ветеринарной
литературы

19.03.10 переписан

2-101a

4C
B92

Prof. D. V. BUBRIH I A. A. BELJAKOV

809

METODICESKOIT NEVVONNAT

3—4 KLASSAN GRAMATIKKAH
ALGU ŠKOLALLA VAROIN

1198757 Kr.

~~Г.П.Б. в Лнгр.
Ц. 1934 г.
Акт № 114~~

~~Уч. № 709.~~

GOSUDARSTVENNOI
UCEBNO-PEDAGOGICESKOI IZDATELJSTVA
MOSKU ★ 1934

Национальная
библиотека
Республики Карелия

OBŠCOIT NEVVONNAT.

Kaikkie zaduaccoida, kumbazie luajitah lapšet, opaštaja kacov i nevvov lapšilla. Enämmät heistä luadiecetah iäneh, a šidä kirjuttuan. Šilloin, konza voit duvmaija, što lapšet otatettäh zaduacan i hairahušta ei luajita, zaduacca voit andua lapšilla luadie opaštajan avutta klassašša einin koissa.

Pidäv kaikella avttua, štoč lapšet kirjuttuassja ei luajittals hairahušta. Opaštujilla pidäv ottua spravocnikat i orfograficeskoit šeinätabličat, kirjutettu i icciellä lapšilla pecatoidu. Konza ei voi a avttua nevvotuot tabličat, lapšilla pidäv kzyžö opaštajalda.

Tabličoin luajindua pidäv kiittiä i kaškje lapšilla luadie heidä enämbi. Tabličoida luajitah kollektivno, kerdah kaikki gruppaa. Ennen šeinätabličan kirjutandua, lapšilla pidäv händä kirjuttua omih tetrattiloih (hyvä oliis kuin tabliča kierdiä ramkazella). Tämän jälgeh opaštaja, einin ken lapšista, zen tabličan kirjuttav šuvrella bumuaagalehellä i rputtav šeinällä.

Opaštuassja lapšie hairahukšetta kirjuttamah, pidäv opaštua hyviin kirjuttua, opaštua šelgienä pidämäh tetrattiloida. Ken ei staraice šelgieh i hyviin kirjuttua, ze ei tarkaldь kaco i hairahukšen luajindah. Ka min'an pidäv jogo kirjutandaruado kaškje lapšilla kirjuttua šelgieh i šomah; ei murjuo, ei tiputtua, ei maraija tetrattiloida.

Opaštuassja ei pie unahtua, što karielan kielen grammatikka äijäššä koh ei pohodi veniäläzin grammatikkah. Nevvomma täššä tämän muozet karielan kielen javlenjat.

1) Karielan kieleššä nimišanat ei jaguaceta muzikka puolen, nais puolen i keški puolen šanoih.

2) Karielan kieleššä ei ole 6 muvtošta, a on 13, i näissä muvtokšissa ei ole veniäläzin predloznoida muvtošta. Niin-ze ei ole dateljnoida i tvoriteljnoida muvtokšie zentän, što karielan muvtoš „kellä-millä“ hänen miellä myötj on leviembi, cem hyö molemmat eris, einin yheššä otetuot.

3) Karielan kieleššä ev eravvušta tävzin i lyhyzin tunnuššainoin formilla keššäššä.

4) Karielan kieleşšä ev eravvušta aziešanoin nygyzellä i novzovalla aijalla keşşeşšä. On ei-endine aiga, kumbane pidäv iccieşšä i nygyzen aijan i novzovan aijan. Karielane şana „luajin“ znuacciv i „delaju“ i „sdelaju“.

Şanat, kuin „rubien luadimah“ ei olla novzovan aijan şanat. „Rubien luadimah“ ei znuaci vain „budu delatj“, hiän znuacciv niin-ze i „prini majus delatj“, „sobrajus delatj“. Tämä on muone sloznoi ei-endine aiga. Tällä revnaşşa pidäv nevvuo, şto on i sloznoi endine aiga, kuin „rubien luadimah“. Näih sloznoiloih aigoih näh 3—4 klassaşşa paissa vielä on aivoin.

Jesli otamma tämän muozet pŗmierat, kuin „lienen hyvä opaştuja“, nin i tämä ev novzovan aijan pŗmierä. Tämä on ei-endizen aijan pŗmierä. Ş nonnoissa „lienen hyvä opaştuja“ i olen „hyvä opaştuja“ keşşeşšä eravvuş ev šiinä, şto enzimäne şanonda nevvov novzovan aijan, a toine nygyzen aijan, a šiinä, şto enzimäne şanonda nevvov: mi lienöv, mi viidiv, a toine — mi on. Tämä ze voit şanuo i endizeh aigah näh. Şanonoilla „lieniin hyvä opaştuja“ i „ollin hyvä opaştuja“ keşşeşšä eravvuş on šiinä, şto enzimäne şanonda nevvov mi lieni, viidi, a toine — mi oli. Kaikki azie on šiinä, şto karielan kieleşšä on kakşi abuazieşnua „lietä“ („stanovitsja“ „statj“) i „olla“ („bytj“). Näin abuaziešanoin eravvundah näh 3—4 klassaşşa paissa vielä on niin ze aivoin.

Şanottuoh kaccomatta pedagogiceskoista mieleştä ucebniķaşşa nevvuocov, şto nygyne i novzova aijat ei eravvuta toine toizešta formua myötj, no eravvutah mielä myötj.

5) Karielan kieleşšä on moni infinitivua. Heištä tåh opaşşunda kniigah on otettu vain kakşi: infinitiva, kuin „şanuo“ i infinitiva, kuin „şanomah.“

6) Karielan kieleşšä otriĉanja on toizen nāgõne, ei kuin veniälän kieleşšä. Veniälän kieleşšä otriĉaijeşşa ottuacov muvttumatta otriĉanja şanane „ne“. Karielan kieleşšä otriĉaijeşşa ottuacov muvttuacija otriĉanja şanane—en, et, ei i n. i.

7) Karielan kieleşšä ollah i ezişanat i jālgişanat. Veniälän kieleşšä ollah vain ezişanat.

8) Azieşanat kuin „kuccuocie“, hiän strojlecendua myötj äijäldi otlicaiccietah veniälän azieşanoista, kuin „nazvatjsja“. Veniäläzin azieşanoih lizävdyv şja enin şj. Karielan azieşanoih nimidä loppuh ei lizävvy, no lopun ieşšä ņeizattuacov suffiksa c-nke.

KOLMAŞ KLASSA.

1.ⁿ §.ⁿ. Tädä paragrafua opaštuašša pidäv muissuttua i povtorie ze, mi oli opaštuttu šanondah näh enzivuozina. Uvzi täššä on vain ze, što pidäv šanonnašša tiijuštua šanoin šiduocenda. Jogo šanonnašša voiccov lövdiä kakši šanua, šiduocennuostja toine toizenke mielä myötj. Mahanda erottua šiduocennuzie toine toizenke šanapuaroida, znuacciv äijän zentän, što avttav lövdiä šivotuon paginan mielen. Šanoin šiduocendua ecclessja, pidäv ottua avukši mielä myötj kyzymizet i ennen kaikkie eccie toine toizenke šiduocennuzin šanoin glavnoida puarua. Šanonnoissa, missä on podlezašcoi i skazujemoi, tämän muozena puarana ollah nämä šanonnan glavnoit clenat. A näistä glavnoista clenoista pidäv eccie i heidä sellittäjie šanoida. Glavnoin puaran lövdähyöh, opaštujat keksitäh šanonnan osnovnoin mielen, a tämä osnovnoi mieli, šelgevtäjin šanoin avunke, avttav lövdiä i ynnäh mielen.

Štožь kebiemmä lövdiä šanoin šiduocenda, opaštujilla anduacetah mielä myötj kyzymizet. A štožь opaštujat paremmiin maltettais šanoin šiduocennan, heilä anduacetah nagljadnoit certjozat. Opaštajalla pidäv nevvuo lapšilla ze, što šanoin „glavnoi puara“ on otettu ramkazeh lozeimmista lineikäzistä, cem toizet šinat.

2.ⁿ §.ⁿ. Tämä paragrafa nevvov lapšilla nimišanan, kumbane nevvov predmietan leviöldi maltuan: rahvahan, zilvatat, vieššat, prirodan javlenjat, sobytjat. Nimišanoida tunnuštuassja, kumbazet nevvotah rahvašta, avtetah kyzymizet: *ken tämä?* i *ket nämä?* Toizie nimišanoida tunnuštuassja avtetah kyzymizet: *mi tämä?* i *mit nämä?* Edembiänä 19—20 zaduacoissa lapšet opaštutah tunnuštamah nimišanoida kyzymizie myötj jogo formašša: *ken? kellä? kettä? mi? millä?* i n. i. Predmiettašanua tunnuštuassja, jogo kerdua pidäv avukši ottua kyzymizet, no šezattua heidä ei vuoruo myötj — (*mi? min? i. n. i.*), a jogo kerdua šezattua ze kyzymine, kumbane šobiv mielä myötj: *käzi—mi? tovarissalla—kellä?* i n. i. Pidäv opaštua lapšet tunnuštamah kyzyndä avunke tämän muozie nimišanoida kuin

valgehuš, tora. Tämän muozet nimišanat nevvotah prirodan javlenjoida einin sobytjoida i heih šezattuacov kyzymine *mi?* (ei pie ševottua heidä tunnuššananke kuin „valgie“ einin aziešananke, kuin „torata“, näih šanoih šezattuacetah töizet kyzymizet.

3^{-h} §-^h. Tämä materjala andav lapšilla aziešanan maltannan kuin šanan, kumbane nevvov: midä ruadav, midä luadiv predmietta, midä luadievov predmietanke (mi viidiv predmietanke).

4^{-h} §-^h. Täššä opaštujat tunnuštuacetah podlezašcoinke i skazujemoinke. Jo opaštuassja lövdämäh šiduocendua šanoilla keššessä šanonnašša, lapšet opaštuttih erottamah näistä šanoista „glavnoida puarua“ kyzymizinke mielä myötj. Nyt hyö tannuštuacetah podlezašcoini i skazujemoin grammaticeskoiloih tunnukših. Kaikkie kebiembi šanonnašta lövdiä skazujemoin nevvottu aziešanalla, a skazujemoida myötj kebielä lövdiäcöv i podlezašcoi. Podlezašcoini grammaticeskoi tunnuš on ze, što hiän vaštuav kyzymizeh *ken?* (*ket?*) einin *mi?* (*mit?*). Podlezašcoista i skazujemoišta luadiecennutta šanondua, paremmiin muissutettavakši anduacetah upraznenjat tämän muozie šanon-doida kirjutannašša (30—32 zad).

5^{-h} §-^h. Täššä lapšet tunnuštuacetah šelgevtändä šanoinke šanonnašša. Täššä kniigašša annetuot certjozat nevvotah, kumbazen šanonnan clenat — podlezašcoini einin skazujemoin šellitäv šelgevtändä šana.

40^{-h} zaduaccah anduacetah upraznenjat šanonnoini šijotannašša certjozoih, kumbazet pidäv opaštujilla luadie omih tetra-tiloih, kuin on nevvottu kniigašša.

42^{-h} zaduaccah. Tämä zaduacca andav šanonnoini primierat, kumbazissa šelgevtändä šanat šellitetäh šelgevtändä šanoida; certjozoišta tämä voit kebielä nähä.

43^{-h} zaduacca lujendav mahannan lövdiä šelgevtändä šanoini šiduocennan kaiken muozinke šanonnan clenoinke. Ruaduassja certjozoinke, kumbazet nevvotah šanoini šiduocennan šanonnašša, opaštajalla ei pie piettyö vain niih primieroih, kumbazet ollah annettu kniigašša, a pidäv andua i omie šanon-doida. Niin ze i opaštujat voijah iccieštä duvmaija šanon-doida i šijottua heidä certjozoih.

6^{-h} §-^h. Pidäv varuštua opaštujat, štoš hyö mahettais lövdiä šanašta osnovan i lopun. Nevvuo muvtokšie i n. i. vielä on aivoini.

45 — 49 zaduacat nevvotah, kuin šanašta erottua loput. Šanelennašša kacottavakši on otettu šana „talo“. Hänen revnašša skopkih otettuloida kyzymizie myötj on kebie erottua loppu-

laida. Opaštajat ana kirjutetah šana „talo“ sto bikkazeldь kaiken muozinke loppuloinke. Tädä šanua myötj on kebie kirjuttua i šana „brigada“ kaiken muozinke loppuloinke.

48—49.^h zaduacoih. Stolbikkazih kirjuttuassja šanoin muvttuacendua, annettuo näissä zaduacoissa, opaštujat opaštutah lövdämäh šanan loppuo iosnovua.

53.^h zaduacch anduacetah muvttuacomattomiin šanoin p̄m̄ierat. Tiijuštucov, što tāmān muozet šanat ei muvttuaceta, myttynāzih šanondoih hiāt ni pane. Lapšet ice ecitāh muvttuacomattomie šanoida i kirjutetah heinke kaiken muozie šanondoida.

8.^h §.^h. Pidāv andua lapšilla zen maltanda, što nimi šana ŕelgevtändä šana, konza hiān ŕiduocov yhenke, toizenke, kolmannenke šananke, muvttav oman lopun.

60—61.^h zaduacoin p̄m̄ieroida myötj opaštujat ice kitjuteh šanondoida, ŕiduon yhtä i ŕidä ze šanua kaiken muozinke toizinke šanoinke.

9.^h §.^h. Lapšet tunnuštucetah kaiken muozinke nimišanān muvtokšinke (padezoinke). Što bь paremmiin maltua nimišanān muvtokšie, pidāv poljuicciecie lycykkāzillā muvtoš ŕanondazilla (padeznoiloilla ŕanondazilla) (*ken? mi?*) on, einin ...(*ket? mit?*) ollah, šano... (*kenen? min?*) nimi... (*kellä millä?*) annan... (*keldä? mildä?*) otan... (*keh? mlh?*) nāh pagizen... (*keššä? missä?*) oliin... (*keštä? mistä?*) liev poljza... (*kenenke? minke?*) ruan... (*ketä? mittä?*) ruan... (*keksi? miksi?*) luajin... (*kenenä? minä?*) luven... (*kenen? min? einin ket? mit?*) fatiin... (*kedä? midä? evle?*)

Voit nevvuo i toizet muvtoš ŕanondazet, no što bь opaštujat lujembuah muissetais. Parembi on zavodie nevvottuloista, i toizih eistyö vain zen jälgeh, kuin opaštujat opaštutah hairah-tamatta poljuicciecomah nevvottuloilla. Nimišanoin muvttuacenda ŕkolašša pidāv opaštuo ylen tarkaldь zentān, što muvtokšie karielan kieleşšä on ylen āijä i hiān funkciit ollah kaiken nāgözet. Jesli opaštujat paissah muozella paginalla, kumbazella on ŕuvri väli kirjutānda kieleştä, nin pidāv luadie kaikki, što bь hyö opaštuttais muvttamah niin, kuin ŕidä pakkuov kirjutānda kieli. 8-šša muvttuacennašša opaštujilla pidāv opaštuo kirjuttamah i šanomah loppu-nke (a ei nkenä einin nken).

Ylen polezno oliis kākškie lapšilla muvttua kaiken muozie nimišanoida. Nimišanoin p̄m̄ierat: talo, löttö, koivu, kyly, niegla, kobra, hārgä, ŕeinä, perti, kivi, tuli, kašša, paimen, avuan, ŕammal, kyvnel, uvar, vieraš, valmis, muvtoš, jānis, ŕuappua, keviä, azie, tanhuo. Näidä nimišanoida muvttuassja

pidäv kohennella ne kaldavvunnat kirjutandakielestä, kumbazet vaštuacetah opaštujilla.

Nimišanoin muvttuacennan p̄m̄ierat rekomenduicemma, r̄p̄uttua šeinätabličoina školan šeinillä.

9-^{nen} §-ⁿ loppuh. 2-^a i 12-^{ta} muvtošta yksiköššä i 1-^{stj}a i 12-^{ta} muvtošta monikošša nevvuossja, pidäv äijäldi tarkistua zentän, što hyö ollah kaikkie jygiemmät muvtokšet. Štoš tunnuštua nevvotuot muvtokšet, pidäv nagoli ottua heidä šanonnašša. Täh varoin pidäv yksikkö muvtua monikokši, a monkko yksikökši. Enzimäne p̄m̄iera: **Ajeroplanan ur̄zenda.** Muvtamma yksikön monikokši: **Ajeroplanoin ur̄zenda.** Nägöväne, što tämä on 2-^{ne} muvtoš zentän, što 12-^a muvtokšešša oliis **ajeroplanat**, a ei **ajeroplanoin** Toine p̄m̄iera: **Dogadi ajeroplanan.** Muvtamma yksikön monikokši: **Dogadi ajeroplanat.** On nägöväne, što täššä on 12 muvtoš, zentän što 2 muvtokšešša oliis **ajeroplanoin**, a ei **ajeroplanat.** Kolmaš p̄m̄iera: **Ajeroplanat lennetäh ylähänä.** Muvtamma monikon yksikökši: **Ajeroplana lendäv ylähänä.** On nägöväne, što täššä on 1-^{ne} muvtoš, zentän, što 12 muvtokšešša oliis **ajeroplanan**, a ei **ajeroplana.** Nelläš p̄m̄iera: **Ajeroplanat luadlecetah šuvrinke šilibilöinke.** Muvtamma monen luvun yhen luvuksi: **Ajeroplanan luajitah šuvrinke šilibilöinke.** Nägöväne, što täššä on 12 muvtoš, zentän što 1 muvtokšešša oliis **ajeroplan**, a ei **ajeroplanan.**

10-ⁿ §-ⁿ. Opaštujat tunnuštuetah tunnušsananke.

68—70 zaduacoissa anduacetah tunnušsanat, kumbazet nevvotah, mistä ollah luajittu predmietat, min nägözet työ ollah i n. i. Voit lizätä upraznenjua tunnuššanoida ecciessä, kumbazet nevvotah mytyöt ollah p̄m̄ietat i toizie tunnukšie myötj: šuvrehutta myötj, jygehyttä myötj i n. i. Voit ottua yksi i ze-ze predmietta i tunnuššella händä kaiken muozie tunnukšie myötj, p̄m̄ierakši: **veicci—ravdane, losnija, pitkä, terävä, jygie, šuvri, i n. i.**

Пудыло — šavilhine, madala, ruškite, pieni, kruvgloi i n. i.

Лампа — r̄ppuja, korgie, valgie i n. i.

72—74 zaduacoissa anduacetah upraznenjat, kumbazet grammatikka javlenjoin opaššunnan, šivotah paginan kohennanda ruavonke. 72 zaduacašša pidäv tunnukšie myötj tiljuštua predmietta. Kada kumbazissa p̄m̄ieroissa on tunnušsanat vallittu keb'eldi maltettavat, hyviin predmietan nevojat. 74 zaduacah voit lizävökši duvmaiija puaraziin tunnuššanoida, kumbazet oldais vaštahizet mielä myötj. Tunnušsanat pidäv ottua predmiettašanoinke.

12^h §-^h. Kolmannešša klassašša opaštucetah vain persona-
lizet nimenšijallizet, kumbazinke opaštujat vaštavvutah muvttua-
ssja aziešanoida; ostuatkat nimenšijallizet ollah jätetty toizih
vuoziloih.

13^h §-^h. Nimenšijallizin opaštuhuoh opaštujilla liev kebie
maltua i aziešanoin muvttuacenda. Aziešanoin muvttuacenda
on hiän loppuloih muvttuacenda, hiän šivottuloida nimenšijal-
lizie myötj. Täššä paragrafašša opaštucov vain aziešan
nygyne aiga. Kniigašša on annettu vain vähäne materjalua.
Tämä annettu materjala, štož hiän hyviin muissuttuaciis, pi-
däv tävttiä lizävšupraznenjoilla. Materjalakši, mistä voicciis
kirjuttua 1-ⁿ, 2-ⁿ i 3-ⁿ personoin aziešanoin loput, voit ottua
luvenda kniigašta. Hyvä oliis kuin kuda-kumbazet šanelen-
dazet, kirjuteitu 3 personašša, opaštujat kirjutettais 1 einin
kirjutetuot 1 personašša, hyö kirjutettais 3 personašša i n. i.

14^h §-^h. Hotj karielan kieleşšä on vain kakši aigua: nygyne
i endine, no zentän što veniälän kieleşšä (kummastja opaštujat
niin ze opaštutah) on kolme aigua: nygyne, endine i novzova,
pidäv školašša paissa kolmeh aigah näh i karielan kieleşšä.
Vain täššä ei pie nauhtua nevvuo, što karielan kielen nygyne
i novzova aijat ollah yhen muozet i eravvutah vain mielä
myötj. Täh näh sravni obšcoit nevvonnat.

15^h §-^h. Karielan kieleşšä ev yksi infinitiva, a on moni.
Kolmannešša klassašša monešta karielan infinitivašta
nevvuocov vain kakši vuazoimbua: infinitiva, kuin šanuo
i infinitiva, kuin šanomah.

16^h §-^h. Otričanja aziešananke karielan kieleşšä ylen äijäldi
eravdov otričanjašta aziešananke veniälän kieleşšä. Veniälän
kieleşšä otričanja nevvuocov muvttuacommattomalla šanzella.
Karielan kieleşšä otričanja nevvuocov šanzella, kumbane muv-
ttuv personoida i lugu myötj. Ice aziešana karielan kieleşšä,
konza hiän on otričainnanke, kavottav muvttuacennan personua
i cislua myötj (kun ei ottua lugh kolmatta personua moni-
kon cilašša).

NELLÄŠ KLASSA.

1^h §-^h. Konza rubiet sravnimah kyzyndä i ravahanda ša-
nondoida šanelenda šanonnanke, pidäv analiziruija materjala
mielä myötj, kaccuo, mi on šanonnoin mieleşšä, kyzyndä
einin ravahanda einin prostoi, hilljakkazeh šanelenda. Ev jyzie
tijuštua mielä myötj, on-go šanelennašša kyzyndä: täššä
ollah muozet kyzyndä šanzet (mi? ken? kuin? mistä? miätän?
i n. i.) i rygeneh abušanane go (on-go, lähet-go i n. i.).

Mieldä myötj tiijuštahuoh, što šanonnašša on kyzyndä, myö kacomma opaštujinke, kuin šanuocetah kyzyndä šanelennat. Tov. Stalinan paginan palazešša, kumbazešta zavodiecov nelläš opaššunda vuozii, on annettu molemmat šanonnat—kyzyndä i šanelenda šanonnat. Lugiessja kyzyndiä, a šiidä kerdah i vaštundua häneh, opaštujat intonačiida myötj (iänen muvtundua myötj) kebielidi tiijušsetah, myttynäne on eravvuš heilä keššessä. Ravahanda šanonnoinke tunnuštuaciessja kniigašša on vallittu privetstvuinnat Krasnoilla armuilla. Ravahanda šanonnoin mieli tiijuštuacov niin ze kebielidi, kuin i kyzyndä šanonnoin. Täššä niin ze ollah muozet šanat, kumbazet nevvotah ravahannan, kucunnan pölläššynnän, käššennän i n. i.

Elgiä unahtakkua!... Olgah tervehi!... Intonačii (iänen muvtunda) kuvluv hyviin i tiijuštuacov kebielidi. Pidäv opaštua, štoč opaštujat lugiettais šillä iänellä, kuin käšköv ze, einin toine šanonda.

Hyviin lugomah opaštuossja, pidäv enämbi lugie luvenda kniigua.

2ⁿ §-h. Kucunda pidäv opaštuo i mieldä myötj i intonačiida myötj (iänen muvtundua myötj) i šiidä myötj, kuin kirjuttuacetah pietyndä znuakut. Lizävökši, štoč paremmiin otattua, pidäv lugie luvenda kniigua i erottua kucunda.

3ⁿ §-h. Aziešanana käššendä formin opaššunda pidäv ši duo zenke, mi on tiijušsettu ravahanda šanondoih näh (1-š).

4ⁿ i 5ⁿ §-h. Täššä on annettu šanonnat yhenmuozinke clenoinke. Kniigašša resulduloida certjozoida myötj opaštujilla icciellä pidäv varuštua omih tetrattiloih muozet certjozat i kirjuttua heih šanonnat. Nämä certjozat avietah maltua, kuin pidäv kohald kirjuttua šanonda, a niin-ze i kunne pidäv kirjuttua myttyn izet pietyndä znuakut.

6ⁿ §-h. Täššä nevvuocov monikerdane šanonda, kumbane viidiv monešta prostoista šanonnašta. Šanonnat yhtevvytäh toine toizeh mieldä myötj: kuin toine toizella jällesti männäh jävlenjat i sobytjat i n. i. Šanonnat voijah yhtevdyö sloznoiksi šanonnaaksi sojuozoin avulla, einin hiän avutta (Heinäne vihottav, päiväne paistav... Tulda räiskyt äv, ukko jyräjäv, vihma valav).

Jällicešt nevvottuloin sloznoiloin šanonnoin muozie šanondoida opaštuassja, pidäv ottua materjalua i luvenda knigoista.

7ⁿ §-h. Täššä opaštujat tunnuštuacetah kuin strojiecov monikerdane šanonda, kumbazešša yksi šanonda on glavnoi, a toine šanonda vain šellittäv glavnoin šanonnan—zen einin toizen clenan. Štoč tiijuštua, kuin on ši duocen lizävöšanonda

glavnoinke, pidäv poljuicieie certjozoilla zen nägözellä, kuin kniigaşsa. Kaccuossja, kuin strojicov sloznoi şanonda glavnoista i lizävöşanonnoista, voit ottua luvenda kniiga.

8ⁿ §ⁿ. Pidäv şellittiä lapşilla, şto kohalline pagina paremmiin ozuttav pagizijan osobennostit, avttav meilä şelgiemmä händä maltua. Täşşä kniigaşsa annetuolla materjalalla lizäh pidäv ottua kohallizen paginan pŗmieroida luvenda kniigoista. Ylen polezno oliis jagua luvenda materjala roliloida myötj. Tämä ei vain opaşsa hyviin lugomah, no i ozuttav, kuin on strojittu şanelenda kohallizenke paginanke i şanelenda kirjuttajan şanoinke.

9ⁿ §ⁿ. Cislaşanoih näh pidäv muistua tämä: monikerdazissa äijiköllizissä cislaşanoissa muvttuv jogo cuasti eris, a monikerdazissa vuoro cisla şanoissa muvttuv vain jälgimäne cuasti. Pŗmierat: Şada kolme kymmendä nellä, şualla kolmella kymmenellä nellällä i n. i. Şada kolme kymmendä nelläş, şada kolme kymmendä nellännellä i n. i.

10ⁿ §ⁿ. Paiseşsa nevvondaşanoih näh (narejoih näh) on hyviin vallita zen muozie, kumbazet ei pohodittais nimişanoih. Konza nevvondaşana pohodiv nimişanah, lapşilla on jygie tiijuştua, mi on nevvondaşana i mi on nimişana.

Konza opaştujat hyviin tiijuşsetah mit ollah nevvondaşanat, voit nevvuo zen muozie nevvondaşanoida, kumbazet pohoditah predmietta şanoih. On yksi hyvä pŗmiera, kummastja myötj kebielđi voit tiijuştua, on-go nevvondaşana einin nimişana. Jesli şananke voit şeizattua tunnuşşana, nin tämä şana on nimişana. Pŗmiera: **kaivolla—uvveila kaivolla**. Jesli şananke ei voi şeizattua tunnuşşanua, nin tämä şana on nevvondaşana. Pŗmiera: **toizualla** (tannuşşanua tämänke şananke ei voi şeizattua).

11^{en} §ⁿ. Veniälän kieleşşä ollah vain ezişanat (predlogat). Karielan kieleşşä ollah i ezi i jälgişanat. Jälgişanat vaştualietah rŗgenemmä.

13ⁿ §ⁿ. Icciehizet azieşanat karielan kieleşşä loppuloida myötj ei eravvuta toizista azieşanoista.

Kaikissa icciehizissä azieşanoissa on suffiksa **C-nke**.

Veniälän kieleşşä aziet on toiziin. Veniälän kielen icciehizissä azieşanoissa ollah muozet loput (näih loppuloih mänöv sja einin sj).

Ответ. редактор и корректор *Е. Дудкина*. Техредактор *В. Рожин*.

Сдано в производство 30/V 1934 г. Подписано к печати 29/VIII 1934 г.
Учгиз № 5970. Печатн. лист. $\frac{3}{4}$ Бум. л. $\frac{3}{8}$. Колич. тип. зн. на 1 бум. л. 77056.
Формат 82×111. Уполномоченный Главлита № В-66113. Заказ № 2527.
Тираж 1000 экз.

17 ф-ка нац. книги ОГИЗ'а РСФСР треста «Полиграфкнига»
Москва, Шлюзовая наб., д. № 10.

500=

Цена 5 коп.

У. 12. н.

ВТ-85-442/64 1094

2-10/a

Проф. Д. В. Бубрих
и А. А. Беляков

**МЕТОДИЧЕСКИЕ
ЗАПИСКИ**

к грамматике для 3—4 класса
начальной школы

на Карельском языке